

життя та безпеки громадян, збереження авіаційної інфраструктури та підтримки економічного розвитку країни.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Повітряний кодекс України: Закон від 19.05.2011. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.

2. Указ Президента «Про введення воєнного стану в Україні» №64 від 24.02.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

3. Наказ Державної авіаційної служби «Про звільнення суб'єктам авіаційної діяльності від виконання окремих технічних або процедурних вимог авіаційних правил України» від 27.03.2022р. №333. URL: <https://avia.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/333.pdf>

*Шидлівський М.Є.,
аспірант Академії праці,
соціальних відносин і туризму
Тріль М.І.,
аспірант Академії праці,
соціальних відносин і туризму
Чайківський І.І.,
аспірант Науково-дослідного
інституту приватного
права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
НАПрН України*

ЗАСАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

В сучасному світі вища освіта є ключовим елементом розвитку кожної країни. Україна, як і багато інших країн, постійно змінює та вдосконалює свою систему вищої освіти з метою відповідати сучасним вимогам і стандартам якості. Розуміння засад та принципів, на яких ґрунтується система вищої освіти в Україні, є важливим для всіх зацікавлених сторін: від університетських викладачів та студентів до урядових чиновників та експертів у галузі освіти.

Мета цієї наукової публікації полягає у розгляді та аналізі основних засад вищої освіти в Україні. Через систематичний огляд законодавства, нормативно-правових актів та історичного контексту ми маємо намір розкрити суть та сучасний стан системи вищої освіти у нашій країні.

Розглянувши ці засади, ми сподіваємося виявити ключові виклики та перспективи для подальшого розвитку системи вищої освіти в Україні. Такий аналіз дозволить нам розробити рекомендації щодо поліпшення якості освіти, розвитку академічної свободи та підготовки кваліфікованих кадрів, які

відповідають вимогам сучасного світу.

Засади вищої освіти в Україні визначають основні принципи та цінності, на яких ґрунтується система вищої освіти країни. Деякі з цих засад включають:

1. **Доступність:** Вища освіта повинна бути доступною для всіх громадян без обмежень за соціальним чи економічним статусом. Це важливо для забезпечення рівних можливостей для всіх шарів суспільства та підвищення соціальної мобільності.
2. **Якість:** Засада якості передбачає відповідність освітніх програм міжнародним стандартам, використання сучасних методик навчання та оцінювання, а також підготовку висококваліфікованих викладачів.
3. **Академічна свобода:** Вища освіта має ґрунтуватися на принципах академічної свободи, яка передбачає вільний обмін ідей, досліджень та переконань без будь-якого втручання або обмежень.
4. **Автономія навчальних закладів:** Засада автономії навчальних закладів передбачає їх право на самостійне управління та розвиток, включаючи визначення освітніх програм, навчальних планів та наукових досліджень.
5. **Глобальна спрямованість:** Вища освіта повинна сприяти глобальній інтеграції та міжнародному співробітництву, підготовці кадрів, які можуть конкурувати на світовому ринку праці та сприяти розвитку країни.

Ці засади визначають фундаментальні принципи, які лежать в основі вищої освіти в Україні, спрямовані на забезпечення якісної, доступної та сучасної освіти для всіх громадян країни.

У контексті воєнного стану, засади вищої освіти в Україні знаходяться під підвищеним надзвичайним навантаженням та вимогами. Система освіти стає ключовим інструментом в утриманні стабільності, забезпеченні національної безпеки та розвитку суспільства в умовах військового конфлікту.

У цьому контексті важливо забезпечити неперервність навчального процесу та збереження освітніх стандартів та якості навчання, навіть у складних умовах. Засади вищої освіти включають у себе забезпечення безпеки та захисту студентів, викладачів та іншого персоналу закладів освіти, збереження академічних свобод та гарантування доступу до освіти для всіх громадян незалежно від обставин.

У разі воєнного стану, важливо звернути увагу на адаптацію навчальних програм та методів навчання з урахуванням специфічних потреб суспільства в умовах конфлікту. Також, важливо вдосконалити систему підготовки кадрів у сферах безпеки, оборони та медицини для забезпечення потреб армії та цивільного населення під час війни.

Отже, засади вищої освіти в Україні під час воєнного стану повинні бути спрямовані на забезпечення безпеки, неперервності навчального процесу та підтримку національної резистентності та розвитку.

В результаті наукового дослідження висновки можуть бути наступними:

Доступність освіти: Для ефективного розвитку суспільства важливо забезпечити рівний доступ до вищої освіти для всіх шарів населення. Це допоможе підвищити рівень освіченості та сприятиме соціальній мобільності.

Якість навчання: Забезпечення якісної освіти вимагає вдосконалення освітніх програм, методик навчання та оцінювання. Необхідно забезпечити високий стандарт викладання та підготовки висококваліфікованих фахівців.

Академічна свобода і автономія: Навчальні заклади повинні мати можливість вільно розвивати свою діяльність та визначати напрями розвитку, забезпечуючи академічну свободу викладачів і студентів.

Глобальна спрямованість: Засади вищої освіти в Україні повинні бути орієнтовані на міжнародні стандарти і практики, що сприятиме підготовці конкурентоздатних фахівців та підвищить престиж української освіти на світовій арені.

Постійне вдосконалення: Система вищої освіти повинна бути постійно удосконалюваною, з урахуванням сучасних вимог і тенденцій, що дозволить ефективно відповідати на виклики сучасного світу.

Отже, вища освіта в Україні може успішно розвиватися лише на основі засад доступності, якості, академічної свободи, глобальної спрямованості та постійного вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>

2. Про вищу освіту : Закон України № 1556VII від 01.07.2014 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page2>

3. Валєєв Р. Г. Освітнє право України: навч. посіб. Луганськ : Правова фундація, 2011. 287 с.

4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР в редакції від 15.05.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

5. Рибчанська Х. В. Доступність послуг вищої освіти України для осіб з обмеженими можливостями: проблеми і перспективи забезпечення. Збірник науково-методичних праць Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму : матер. міжнар. наук.-практ. конф. “ВЕКТОР”. Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2017. Вип. 2. С. 162–164.

6. Малишевська І. Право на вищу освіту осіб з особливими освітніми потребами та інвалідністю у законодавстві України. Особлива дитина: навчання і виховання. 2015. № 2. С. 27–34.

7. Губерська Н. Л. Мета, завдання та принципи державної політики у сфері вищої освіти. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 3. Т. 2. С. 158–162.

8. Третяк Г. С., Бліщук К. М. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.

9. Лопушняк Г. С. Принципи формування та реалізації державної соціальної політики. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр.

Вип. 1 (37). Х. : ХарPI НАДУ “Магістр”, 2010. С. 75–84.

10. Кодекс адміністративного судочинства України № 2747-IV від 06.07.2005 р. Ст. 446. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

11. Бражко О. В. Державне регулювання зайнятості населення в умовах соціально-економічного розвитку України : монографія. Запоріжжя: КПУ, 2009. 200с.